

בית משפט השלום בחיפה

18 יוני 2017

תא"מ 16-11-33645 הלוי ואח' נ' מנורה מבטחים ביטוח
בע"מ ואח'

פסק דין

תחילה לסוגיית הנזק על מנת לחדד את שאר הסוגיות הטעונות הכרעה.
הוגשה חוות דעת ערוכה כדין מטעם התובעים.
לא הוגשה חוות דעת נגדית.

אף לא חוות דעת הערוכה על ידי אותו שמאי "מבקר" אצל המבטחת כמקובל לעיתים על ידי מבטחות.
בסמוך לקראת הדיון, אף ויתרו הנתבעות על חקירת השמאי מטעם התובעים.
משלא נחקר השמאי מטעם התובעים על חוות דעתו ומשלא הוגשה חוות דעת נגדית, יש לקבוע כי
חוות דעת המומחה שהגיש שמאי התובעים לא נסתרה, ונקודת המוצא לדיון בתביעה, הינה נזק עפ"י
חוות השמאי גבי עדי בסכום של 23,773 ₪.

אשר לשכ"ט השמאי, הגם שאיננו על הצד הנמוך, אין לצפות לשכ"ט בסכום של כמה מאות שקלים
כפי שנהוג בין שמאים למבטחות עפ"י ההסדרים ביניהם. מדובר בחוות דעת פרטית.
הפסיקה בהקשר זה קבעה כי העיקרון הוא שיש להשיב מצב לקדמותו.

נקודת המוצא לדיון בתביעה הינה כי יש להכיר שכ"ט השמאי בסכום של 1,500 ₪ + מע"מ כפי שנתבע.
אשר לרכיב הנזק הנתבע ע"י התובעים בסכום של 5,000 ₪ וכונה "עוגמת נפש וריבית מיוחדת", הרי
ככל שמדובר בעוגמת נפש אינני מאשר רכיב נזק זה שלא אמור להיכלל בתביעת נזק רכוש, וככל
שמדובר בריבית מיוחדת בתביעת צד ג', לנושא זה אתייחס בסיום רישום פסה"ד.

נמצא כי הנתבעות שילמו לתובעים סך של 15,299 ₪, הווה אומר כי בפועל עד היום פוצו התובעים
בשיעור של 60% בלבד מנזקם.

דומני כי שאלת המפתח בתיק זה, הינה השאלה אם יש מקום לנכות אשם תורם מצד נהגת רכב
התובעים, וזאת על אף שנסעה כחוק בנתיב נסיעתה, ועל אף שאין חולק על כך שמכיוון נסיעתה של
הנתבעת 2, מוצב תמרור שהצדדים כינו אותו "עצור", אולם אם נחזור למושכלות יסוד בדיני
התעבורה יש לכנותו בשמו המלא "עצור ותן זכות קדימה".

הנתבעת 1, כדרך של מבטחות, מבקשת לעשות שימוש בהקשר זה בהלכת חנחן.
הלכת חנחן, היא הלכה ישנה נושנה.
יוער, כי הלכה זו באה לעולם בטרם חקיקתו של חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים ואגב דיון בתביעת
נזקי גוף.

על הלכת חנחן נמתחה בעקבות השנים ביקורת נוקבת הן של בתי המשפט, הן מצד מלומדים.

בית משפט השלום בחיפה

18 יוני 2017

תא"מ 16-11-33645 הלוי ואח' נ' מנורה מבטחים ביטוח
בע"מ ואח'

1 אין בידי ערכאה זוטרה זו, כמובן, לסטות מהלכות של ביהמ"ש העליון, אך יש מקום כמובן לשקול
2 ישומן של הלכות בהתאם לסיטואציה העובדתית והמשפטית הרלבנטית, וכן לפרש את ההלכות
3 השונות בשים לב לתקופה ולהתפתחות הפסיקתית.

4
5 אפנה בהקשר זה, למשל, לדבריו של השופט שי' מנהיים, בתיק (ת"ק ראשלי"צ 7248/06 רומנו נ'
6 פינמסר) (11.2.2007) לפיהם הדברים שנכתבו בהלכת חנחן "זוכים משום מה לפופולריות רבה החורגת
7 בהרבה מהמוצדק...", ולהמשך הניתוח שם שבכל הכבוד הראוי אני מסכים לו. הסיבה לפופולריות הזו
8 הינה "שיטת מצליח" הנקטת לא אחת בידי מבטחות, בשנים האחרונות, גם בידי חברות ליסינג
9 וחברות השכרת רכב, בריבן עם האדם הפרטי ובכלל. על שיטה זו עמדתי בהרחבה בפסה"ד שניתן
10 בתיק 13946-05-11 לזובסקי נ' שירביט חב' לביטוח בע"מ (7.11.2012).

11
12 אפנה גם אל דברי הביקורת בפסקי הדין הבאים:
13 תא"מ (אשדוד) 11-04-15561 נחשון נ' מלומוד (19.1.2012); תא"מ (הרצליה) 13-10-41263 קיבוץ
14 רביבים נ' מרום (12.1.2015), ועוד ועוד.

15
16 אפנה אל הניתוח בדברי השופט ט' חבקין בתיק ת"ק (ת"א) 14-11-45278 גרינהויז-לנדוי נ' טיולי
17 גבלים בע"מ (26.7.2015), לו אני מסכים במלואו.

18 כפי שהוסבר שם, השאלה שיש לבחון בכל מקרה ומקרה, איננה אם ניתן היה מבחינה טכנית לצפות
19 את הסכנה, אלא אם ראוי היה – כעניין של מדיניות משפטית – לעשות כן. על המדיניות המשפטית
20 הראויה עמדתי בהקשר זה בהרחבה בעמ' 7 לפסה"ד בעניין לזובסקי הנ"ל ואפנה אל הנאמר שם כאילו
21 הוא נכלל בפס"ד זה.

22
23 אפנה על דברים שנאמרו ע"י כב' השופט ויתקון בפס"ד לקריץ הידוע, שאף הוא יצא תחת ידי ביהמ"ש
24 העליון אם כי זמן קצר לפני פס"ד בעניין חנחן, דברים המצוטטים בין השאר בפסיקת הערכאות
25 הדיוניות שפורטה לעיל.

26
27 אפנה בעיקר אל פסק דינו של כב' השופט י' עמית בע"א 8684/11 אלקיים נ' עזבון המנוח יבור ז"ל,
28 (25.6.2014), אשר לטעמי מבשר את סיום העידן בו הרשו לעצמן מבטחות לעשות שימוש בהלכת חנחן
29 שלא במטרה לה נועדה. אין עוד צורך לטעמי, לפרש את הלכת חנחן פרשנות מצמצמת ולאבחן אותה
30 על מנת ליישמה רק במצבים מסוימים. פסה"ד בעניין עזבון יבור ז"ל מחזיר אותן למושכלות יסוד
31 בדיני נזיקין בנוגע לשאלות של מעולים במשותף ולפיהן שאלת החלת אשם תורם קשורה קשר הדוק
32 למידת האשם המוסרי של הצדדים. בעניין יבור, התערב כב' השופט עמית במסקנת הערכאה דלמטה
33 לפיה יש להשית אשם תורם בשיעור 20% על רוכב האופנוע, נוכח העובדה כי אשמו של נהג הרכב היה
34 האשם העיקרי והמכריע אשר מאפיל על אשמו של רוכב האופנוע.

בית משפט השלום בחיפה

18 יוני 2017

תא"מ 16-11-33645 הלוי ואח' נ' מנורה מבטחים ביטוח
בע"מ ואח'

1 הוא הדין, במצב הדברים בענייננו.
2 ככלל, ובהעדר נסיבות מיוחדות וחריגות, אשמו של נהג אשר נכנס לצומת תוך אי ציות לתמרור
3 "עצור", הוא האשם העיקרי והמכריע באופן אשר מאפיל על אשם כלשהו מצד נהג הרכב האחר
4 המעורב בתאונה בשל אי ציות לתמרור "עצור".
5 הדברים לטעמי הם ברורים ופשוטים.

6
7 טענתה התמוהה של הנתבעת 2 – תמוהה מכיוון שבהודעתה למבטחת צוין מפורשות כי היא האחראית
8 לתאונה – ולפיה הנתיב הקרוב אליה היה פנוי ולכן השתלב בנתיב הרחוק ממנה שברי כי לא היה פנוי
9 מעצם התרחשות התאונה, היא טענה שמשמעות קבלתה מאיינת את תמרור הי"עצור ותן זכות
10 קדימה".

11
12 סיכומו של דבר, אין ולא היה כל מקום כי מבטחת תיטול לעצמה את החירות לקזז אשם תורם בתיק
13 זה, שלא היה כל מקום ולא היה כל צורך להתדיין לגביו.

14
15 אינני רואה צורך לעסוק בסוגיית חיובה של המבטחת "בריבית מיוחדת" עת עסקינן בתביעת צד ג'
16 ולמרות קיומן של הנחיות חדשות מצד המפקחת על הביטוח בהקשר זה, הנושא לא התחדד די צורך.
17 את אותה מטעה ניתן להשיג באמצעות פסיקת הוצאות לדוגמא, בהתאם לניתוח בפסה"ד בעניין
18 לזובסקי הנ"ל.

19
20 התוצאה – התביעה בעיקרה מתקבלת.
21 אני מחייב את הנתבעות לשלם לתובעים סכום של 10,306 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק
22 מיום הגשת התביעה ועד היום.

23
24 בנוסף, אני מחייב את הנתבעות לשלם לתובעים הוצאות לדוגמא בסכום של 20,000 ₪.
25 סכומים אלה ישולמו תוך 30 יום מהיום.

26
27
28
29 ניתן והודע היום כ"ד סיוון תשע"ז, 18/06/2017 במעמד הנוכחים.
30

אייל דורון, שופט